

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

7^η Συνάντηση των Ευρωπαϊκών Αγροτικών Δικτύων (7th National Rural Networks meeting)

Μεταξύ **15 και 17 Μαρτίου 2017** πραγματοποιήθηκε στην **Πόντα Ντελγκάντα** των **Αζορών** της **Πορτογαλίας** η έβδομη συνάντηση των **Ευρωπαϊκών Αγροτικών Δικτύων (ΕΑΔ)**. Στη συνάντηση παραβρέθηκε ο κος Θεοδωρόπουλος Αθανάσιος, από την Μονάδα Παροχής Γεωργικών Συμβουλών της ΕΥΕ ΠΑΑ. Η συνάντηση οργανώθηκε από το Πορτογαλικό Αγροτικό Δίκτυο και τις Διαχειριστικές Αρχές των ΠΑΑ Πορτογαλίας και Αζορών.

Το κεντρικό θέμα της Συνάντησης ήταν η **Σύνδεση με τις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες (Linkages with Advisory Services)**, συνεχίζοντας πρόσφατες ενέργειες του ENRD (European Network for Rural Development) για την ενίσχυση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων πλευρών στη δικτύωση.

Το πρόγραμμα της Συνάντησης ήταν προσανατολισμένο την πρώτη ημέρα (15 Μαρτίου) στις συμβουλευτικές υπηρεσίες, τη δεύτερη ημέρα (16 Μαρτίου) στην υποστήριξη των δικτύων στην υλοποίηση έργων καινοτομίας και στη συνεργασία, ενώ την τρίτη ημέρα (17 Μαρτίου) περιλάμβανε επισκέψεις σε καλλιέργειες.

Στόχοι της Συνάντησης ήταν:

- Η ανάπτυξη συνδέσεων μεταξύ των ΕΑΔ, των παρόχων συμβουλευτικών υπηρεσιών και των γεωργών.
- Η βελτίωση της υλοποίησης των εργασιών των ΕΑΔ και η υποστήριξη των συμβουλευτικών υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την ενεργοποίηση έργων.

1^η ημέρα – 15/3/2017

Οι εργασίες ξεκίνησαν στις 09.00. Η γλώσσα εργασιών ήταν η Αγγλική, χωρίς δυνατότητα μετάφρασης. Στην αίθουσα υπήρχε μικρό εκθετήριο προϊόντων των Αζορών.

Ο κος David Lamb από το ENRD Contact Point, που ήταν ο κύριος συντονιστής της εκδήλωσης όλες τις ημέρες, έδωσε πρώτα το λόγο στην επικεφαλή του Πορτογαλικού ΕΑΔ κα Maria Custódia Correia για το καλωσόρισμα των συμμετεχόντων από πλευράς Πορτογάλων διοργανωτών.

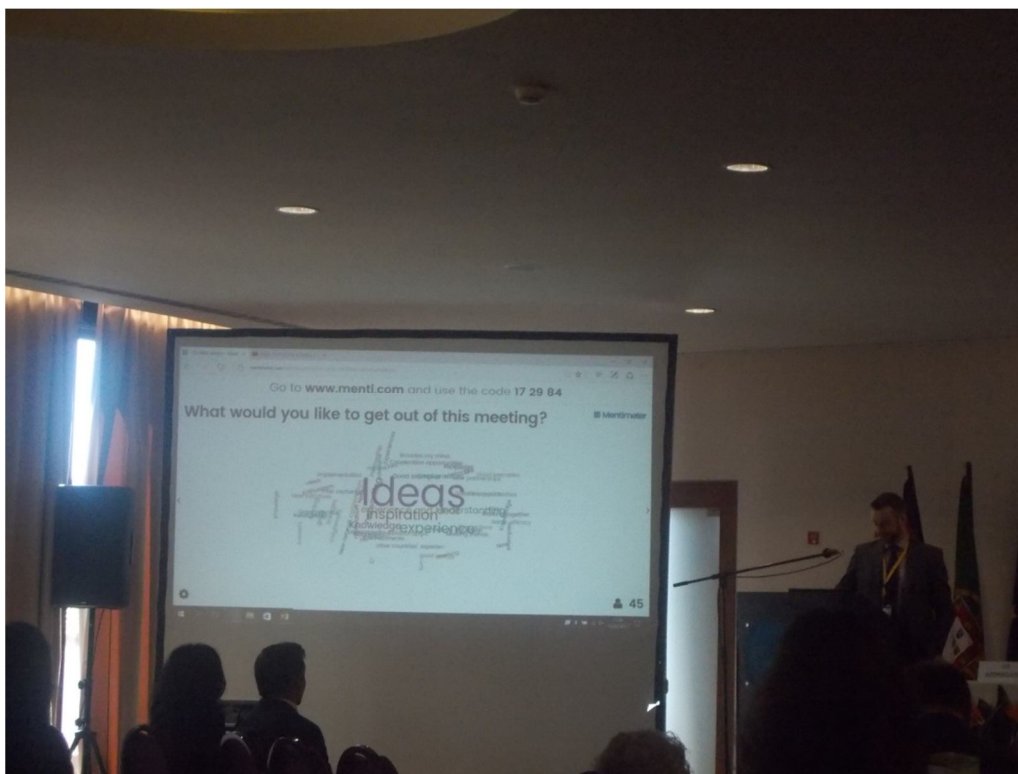
Ακολούθησαν εναρκτήριες ομιλίες από την κα Helen Williams της DG Agri, που συμμετείχε πρώτη φορά σε NRN Meeting κατόπιν της αναδιάρθρωσης της DG Agri, τον Περιφερειακό Γραμματέα για τη Γεωργία και τη Δασοκομία κο João António Ferreira Ponte και τον Γραμματέα Δασικής και Αγροτικής Ανάπτυξης Πορτογαλίας κο Amândio Torres, οι δύο τελευταίοι τόνισαν τη σημασία του ΠΑΑ Αζορών (Prorural+) για την τοπική οικονομία και ανάπτυξη, αφού γεωργία και δασοκομία έχουν ισχυρή συμμετοχή σε αυτή (περ. 15.000 εκμεταλλεύσεις).

Ο Διευθυντής του Prorural+, κος Fernando Moniz Sousa, παρουσίασε έπειτα τη δομή του Προγράμματος των Αζορών και την κατανομή των πόρων σε 20 Μέτρα. Σημαντικό μέρος (≈ 37%) κατανέμεται στις επενδύσεις (Μέτρο 4) και σε περιβαλλοντικά Μέτρα, ενώ τόνισε τη δυσκολία στην εφαρμογή Μέτρων, όπως της Συνεργασίας και των Οργανώσεων Παραγωγών (16 και 9 αντίστοιχα) και στην επίτευξη συνδυασμένων στόχων των Περιοχών Εστίασης του Προγράμματος. Έπειτα από την παρουσίαση προβλήθηκε video του Prorural+ με Αγγλική αφήγηση (<https://www.youtube.com/watch?v=HxPSANfSJ2E&feature=youtu.be>).

Η επόμενη παρουσίαση έγινε από την κα Sandra Candeias, της Γενικής Δ/νσης Γεωργίας & Αγροτικής Ανάπτυξης της Πορτογαλίας, για το Πορτογαλικό Σύστημα Παροχής Γεωργικών Συμβουλών. Το σύστημα είναι μικτό δημόσιο-ιδιωτικό και στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) επιδιώκεται μέσω του Μέτρου των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (δεν έχει ακόμη ενεργοποιηθεί) η δημιουργία νέων συνεργασιών, όπως Πανεπιστημίων και Οργανώσεων Παραγωγών, για την παροχή συμβουλών.

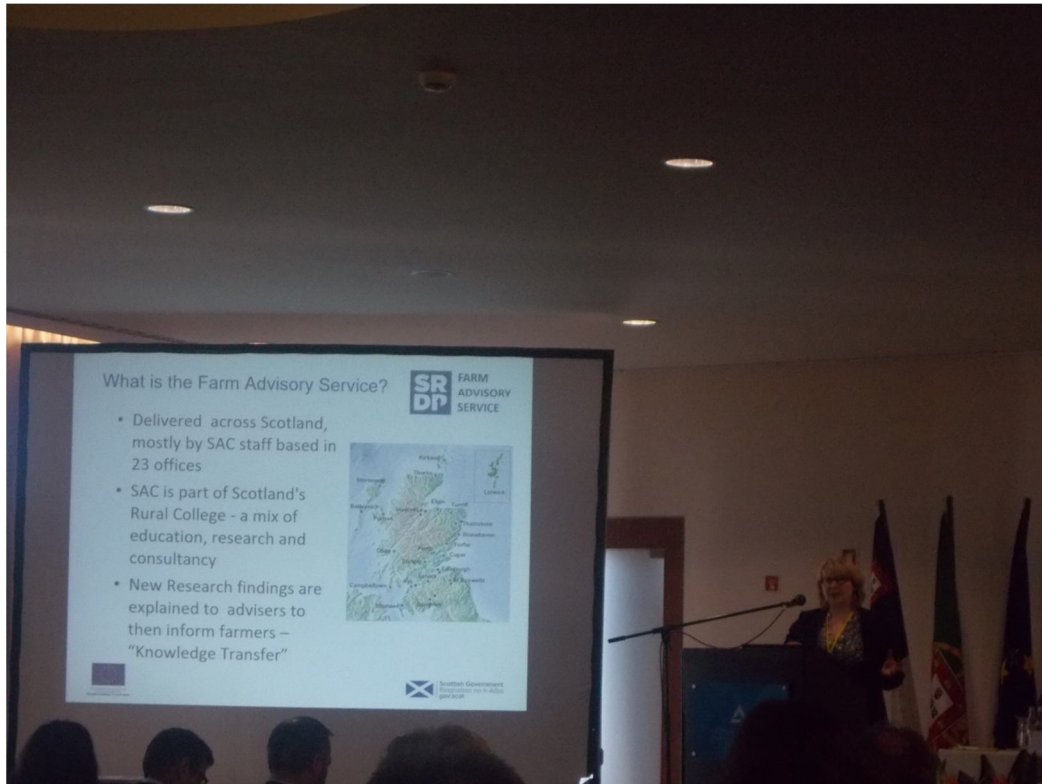
Στη συνέχεια ο κος Edgars Linde από την Λετονία παρουσίασε τις λειτουργίες Μονάδας Υποστήριξης του Λετονικού δικτύου που επιτελεί το Κέντρο Αγροτικής Συμβουλευτικής και Εκπαίδευσης (οργανισμός που ανήκει κατά 99% στο Δημόσιο και κατά 1% στην Ομοσπονδία Λετονών Αγροτών), δηλαδή εκπαίδευση, ενημέρωση, σεμινάρια, επαφές κ.λπ.

Μετά την παρουσίαση και πριν το σύντομο διάλειμμα των 10.30, ο συντονιστής κος David Lamb έθεσε στους συμμετέχοντες δύο ερωτήματα (How are your relations with NRNs or advisory services providers? – What would you like to get out of this meeting?) μέσω της διαδικτυακής-διαδραστικής εφαρμογής Mentimeter τα οποία απαντήθηκαν μέσω smartphones και laptops (βλ. [https://www.mentimeter.com/?utm_campaign=good to have links&utm_medium=email&utm_source=menti&utm_content=website&utm_term=](https://www.mentimeter.com/?utm_campaign=good%20to%20have%20links&utm_medium=email&utm_source=menti&utm_content=website&utm_term=)).

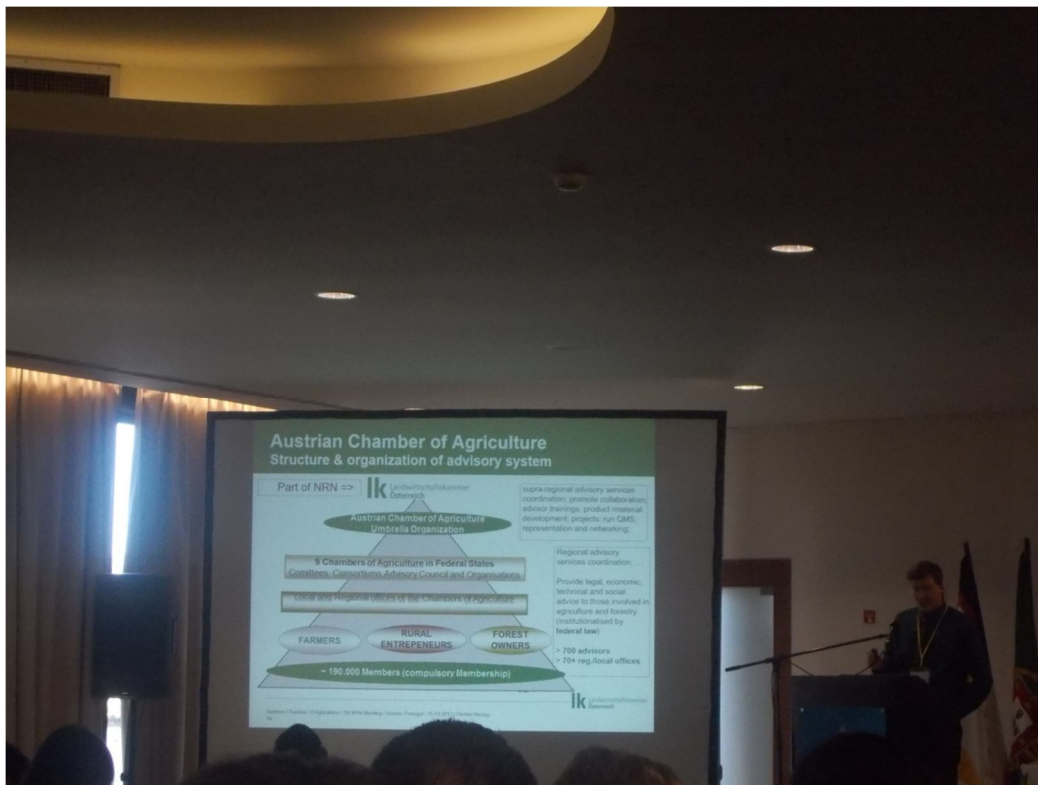
Οι επόμενες δραστηριότητες αφορούσαν παρουσιάσεις παραδειγμάτων για το κεντρικό θέμα της Συνάντησης.

Οι κ.κ. Alistair Prior (ΕΑΔ Σκωτίας), Paul Mayfield (Connect Local) και Siobhan MacDonald (SAC Consulting/Farm Advisory Service Scotland) παρουσίασαν το σύστημα συμβουλών στην Σκωτία. Είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο και βασίζεται κυρίως στον οργανισμό SAC, που με 23 γραφεία σε όλη την Σκωτία, καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της ζήτησης για συμβουλές και λιγότερο σε ανεξάρτητους συμβούλους. Ο SAC ανήκει στο Αγροτικό Κολλέγιο της Σκωτίας (Scottish Rural College) και συνδυάζει εκπαίδευση, έρευνα και συμβουλευτική. Παρέχει μεταξύ άλλων και εξειδικευμένες κτηνιατρικές υπηρεσίες. Η συμβουλευτική σε αγρότες είναι είτε ατομική, είτε ομαδική. Ο SAC διαθέτει μια ειδική υπηρεσία συμβουλευτικής με έμφαση στο marketing τροφίμων και ποτών, την Connect Local. Παρέχει υπηρεσίες σε εταιρείες του χώρου, υπηρετώντας τον κύριο στρατηγικό στόχο την Σκωτίας στην παραγωγή «premium» προϊόντων. Αναφέρθηκαν και στην εκτενή χρήση των κοινωνικών δικτύων για επικοινωνία και στις δυσκολίες συντονισμού μεταξύ ΕΑΔ και παρόχων συμβουλών. Η χρηματοδότηση του SAC είναι κυρίως δημόσια (Σκωτσέζικη Κυβέρνηση και ΕΕ) και είναι ο δικαιούχος του Μέτρου των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (βλ. <https://www.ruralpayments.org/publicsite/futures/topics/all-schemes/advisory-service/> και <https://www.fas.scot/>).

Ο κος Barry Caslin από τον οργανισμό Teagasc της Ιρλανδίας παρουσίασε το Ιρλανδικό σύστημα συμβουλών. Ο Teagasc είναι η αρμόδια εθνική αρχή για την ανάπτυξη της γεωργίας και των τροφίμων (βλ. <https://www.teagasc.ie/>). Όπως και ο SAC συμπεριλαμβάνει εκπαίδευση, έρευνα και συμβουλευτική. Διαθέτει 52 γραφεία συμβουλευτικής σε όλη τη χώρα, 4 κολλέγια και 7 ερευνητικά κέντρα. Έχει στενή συνεργασία με το Ιρλανδικό ΕΑΔ για θέματα προτεραιότητας του τοπικού ΠΑΑ. Αναφέρθηκε επιπλέον σε συντομία στα Μέτρα του Ιρλανδικού ΠΑΑ, τον προϋπολογισμό και τους βασικούς στόχους του καθενός. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν δύο εκπαιδευτικές/συμβουλευτικές δράσεις του Teagasc, μία (Options+) για την παρακίνηση οικογενειακών εκμεταλλεύσεων σε νέες δράσεις διαφοροποίησης και μία (Get Farm Financially Fit) που δίνει έμφαση στη χρηματοοικονομική επάρκεια των εκμεταλλεύσεων.

Η τελευταία παρουσίαση πριν το μεσημεριανό διάλειμμα έγινε από τον κο Florian Herzog του Αγροτικού Επιμελητηρίου της Αυστρίας. Το σύστημα συμβουλών της Αυστρίας είναι οργανωμένο με βάση αυτό το Επιμελητήριο (LK Österreich) και τα εννέα Ομοσπονδιακά Επιμελητήρια – μέλη του. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες του καλύπτουν όλα τα πεδία συμβουλών και παρέχονται σχεδόν δωρεάν, λόγω της υποχρεωτικής εγγραφής των γεωργών στο Επιμελητήριο, της συνδρομής τους και των χρηματοδοτήσεων από Κυβέρνηση και ΕΕ. Το συμβουλευτικό δυναμικό είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένο και συνεργάζεται στενά με το Αυστριακό ΕΑΔ για ενημέρωση σε νέες δράσεις και πολιτικές.

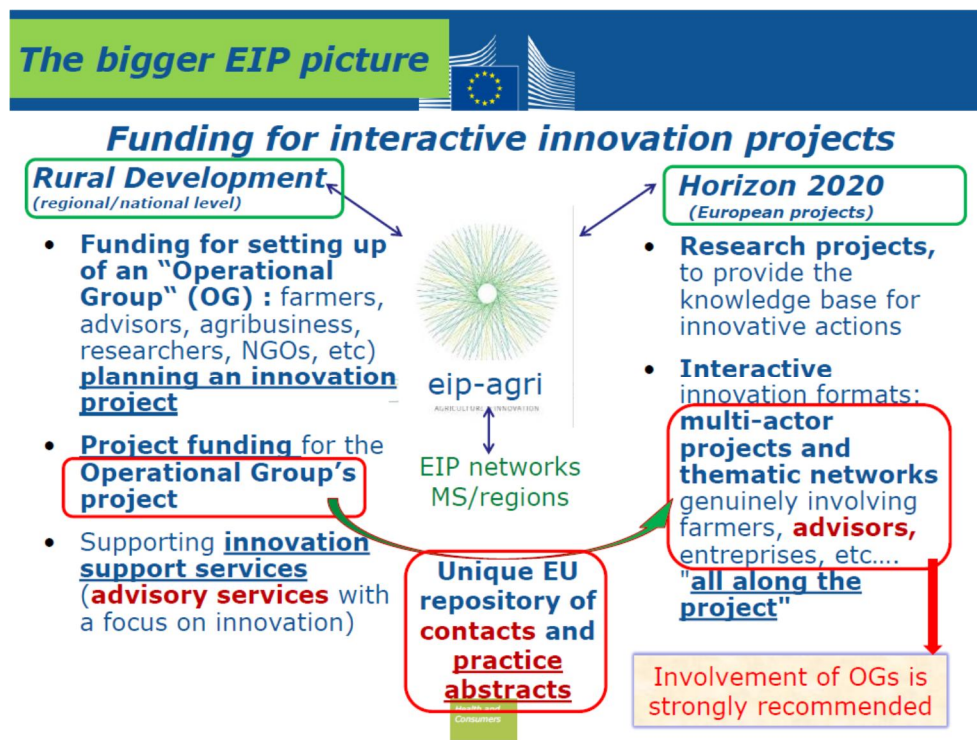
Ακολούθησαν ερωτήσεις προς τους εισηγητές και απαντήσεις από αυτούς, με πιο ενδιαφέρουσα την τοποθέτηση του κου Florian Herzog που θεωρεί σημαντικό να αντιληφθούμε τους συμβούλους ως εν δυνάμει διαμεσολαβητές καινοτομίας και να αναζητήσουμε ποιοι αρμόζουν καλύτερα σε αυτόν το ρόλο.

Μετά το μεσημεριανό διάλειμμα, στις 13.30 χωριστήκαμε σε μικρές ομάδες εργασίας, όπου συζητήθηκε παράλληλα το θέμα ανάπτυξης συνδέσεων μεταξύ παρόχων συμβουλών και ΕΑΔ (developing the linkages between Advisory Service Providers and NRNs). Μας ζητήθηκε (σε αυτήν και σε επόμενες εργασίες) να λάβουμε υπόψη μας και να αξιοποιήσουμε τα αποτελέσματα του ερευνητικού προγράμματος ProAKIS (Agricultural Knowledge, Information and Innovative Systems/AKIS and Advisory Services in the EU) του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου, από το οποίο τα πόστερ με το σύστημα γεωργικών συμβουλών κάθε χώρας είχαν αναρτηθεί στην αίθουσα. Συμμετείχα σε ομάδα μαζί με εκπροσώπους της Πορτογαλίας, Σκωτίας, Κροατίας, Τσεχίας. Από τη συζήτηση φάνηκε η διαφορά στην «ωριμότητα» των συστημάτων συμβουλών μεταξύ των χωρών, με τη Σκωτία να έχει δυνατότητα να περιγράψει «σύστημα» αλλά και να αναφέρει τις δυσκολίες συνεργασίας με το τοπικό ΕΑΔ, ενώ Πορτογαλία και Κροατία έχουν ένα μη αποδοτικό σύστημα που δυσκολεύει την εφαρμογή του Μέτρου των συμβουλών. Στην Κροατία π.χ., όπως ανέφερε η εκπρόσωπος κα Tajana Radic του Αγροτικού Επιμελητηρίου, ενώ η παροχή των συμβουλευτικών υπηρεσιών γίνεται από το Επιμελητήριο, το οποίο κρίθηκε και δικαιούχος του Μέτρου με την «in-house» διαδικασία (καθώς είναι κρατικός φορέας), οι σύμβουλοι δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες (1 ανά 800 γεωργοί).

Συμπεράσματα που προέκυψαν από τις ομάδες εργασίας και παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια, ήταν τα παρακάτω:

- Διαφορετική η κατάσταση συστημάτων συμβουλών και ΕΑΔ σε κάθε χώρα.
- Χρειάζονται εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- Τα δίκτυα πρέπει να παρέχουν συντονισμό και διάδοση της πληροφορίας.
- Αξιοποίηση μέσων επικοινωνίας και κοινωνικών δικτύων.
- Να υπάρχει εκπροσώπηση των συμβούλων στα δίκτυα και δικτύωση μεταξύ τους.
- Αξιοποίηση των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) στο σύστημα συμβουλών.
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες χρειάζονται και οι μικρές και μη βιώσιμες εκμεταλλεύσεις για να βοηθηθούν προς επιβίωση-διαφοροποίηση.
- Απαραίτητη η αναγνώριση και καταγραφή όλων των μελών του συστήματος παροχής συμβουλών (δημιουργία βάσεων δεδομένων).
- Δημιουργία προτύπων και οδηγιών για τη βελτίωση του επιπέδου συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Ακολούθησε μια παρουσίαση για τη διασύνδεση συμβουλευτικών υπηρεσιών, δικτύου και επιχειρησιακών ομάδων καινοτομίας από τον κο Sergiu Didicescu του EIP-Agri Service Point και μία από την κα Inge van Oost της DG Agri για τις συμπράξεις καινοτομίας και τη σύνδεση με το Horizon 2020 (το EIP Agri ως συνδετικός κρίκος μεταξύ ΠΑΑ και έργων του Horizon 2020: οι κοινοπραξίες του Horizon 2020 αναζητούν επιχειρησιακές ομάδες και οι σύμβουλοι μπορούν να διαμεσολαβήσουν για την εύρεση ιδεών, τη χρηματοδότηση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων).

Αυτές οι εισηγήσεις μας εισήγαγαν στις επόμενες ομάδες εργασίας με κύριο ερώτημα πώς μπορούν τα δίκτυα να βοηθήσουν τους συμβούλους να βρουν προγράμματα χρηματοδότησης και να εμπλακούν σε έργα καινοτομίας (How can networks help advisors access funds under rural development and getting involved in projects, new online tools and technologies, other types of support?). Συνεργάστηκα με την ίδια ομάδα για περίπου

μιάμιση ώρα. Τα κύρια συμπεράσματα/παραδείγματα που παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια από όλες τις ομάδες ήταν τα εξής:

- Το Πορτογαλικό ΕΑΔ εφαρμόζει διαδικτυακή πλατφόρμα υποδοχής και διασύνδεσης των ενδιαφερόμενων μερών για το σχηματισμό Επιχειρησιακών Ομάδων. Ο έλεγχος και η έγκρισή τους γίνεται στη συνέχεια από το Υπουργείο.
- Το Ουγγρικό ΕΑΔ οργανώνει συναντήσεις με συμβούλους για την υποβοήθηση τους ρόλου τους στις Επιχειρησιακές Ομάδες.
- Είναι σημαντική η διάδοση της πορείας ενός έργου κατά τη διάρκειά του και όχι μόνο των τελικών αποτελεσμάτων μετά την ολοκλήρωσή του.
- Να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε αποτελέσματα ερευνητικών έργων (βάσεις δεδομένων).
- Χρειάζεται να εμπλακούν πολλοί σύμβουλοι, όχι μόνο δικαιούχοι του Μέτρου γεωργικών συμβουλών.
- Σημαντικός ο ρόλος των ΕΑΔ στην αναζήτηση ιδεών και στη διάδοση των αποτελεσμάτων των έργων.

Με την παρουσίαση των συμπερασμάτων ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της πρώτης ημέρας, λίγο μετά τις 17.30.

2^η ημέρα – 16/3/2017

Οι εργασίες της δεύτερης ημέρας ξεκίνησαν στις 09.00 με τον κο David Lamb να μας ενημερώνει για τη μεθοδολογία των πρωινών εργασιών της Συνάντησης, με το χωρισμό μας σε 3 ομάδες (μέλη δικτύων, εκπρόσωποι γεωργικών συμβουλών και λοιποί). Το θέμα των πρωινών εργασιών ήταν η υποστήριξη των ΕΑΔ στην υλοποίηση έργων (developing support for project implementation).

Έγινε αρχικά μια εισηγητική παρουσίαση από την κα Maria Custódia Correia με θέμα «developing projects along themes». Αναφέρθηκε στις Θεματικές Ομάδες Εργασίας (ΘΟΕ) για το Leader/CLLD και για την καινοτομία που λειτουργούν εντός του ΕΑΔ Πορτογαλίας, ενώ μπορούν να δημιουργούνται και άλλες με ανοιχτή εγγραφή σε αυτές (π.χ. η ομάδα για τις μικρές αλυσίδες έχει ήδη 90 μέλη). Από τις ομάδες προκύπτουν συνεργασίες και έργα προς υλοποίηση. Το ΕΑΔ Πορτογαλίας λειτουργεί από το 2010 και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, στη δομή του 7 περιφερειακές οργανώσεις (αντένες), που ενισχύουν τη διοργάνωση περιφερειακών ομάδων εργασίας.

Στη συνέχεια χωριστήκαμε στις ομάδες, όπου έπρεπε να απαντήσουμε στα εξής ερωτήματα:

Θεματικές εργασίες:

1. Πώς υποστηρίζονται;

2. Πώς γίνονται οι προσκλήσεις;

3. Πώς τα ΕΑΔ αναπτύσσουν τη θεματική εργασία;

4. Πώς τα παραγόμενα των εργασιών συνδέονται με θεματικές δράσεις;

Στις 12.00 επιστρέψαμε στην ολομέλεια, όπου μέχρι τις 12.30 παρατέθηκαν τα συμπεράσματα και έγινε σχολιασμός και σύνοψή τους (παρατίθεται μέρος αυτών):

- Τα ΕΑΔ υποστηρίζουν προσκλήσεις εργασιών σε εθνικό επίπεδο, ενώ βοηθούν τη σύνδεση γεωγραφικών περιοχών και θεμάτων και την ένταξή τους σε κοινές ΘΟΕ.
- Η διαδικασία από τη θεματική εργασία έως τα παραγόμενα περιγράφεται ως κυκλική (circular process).
- Η απαραίτητη πληροφόρηση για τον καθορισμό της ατζέντας μιας ΘΟΕ συλλέγεται από διάφορες πλευρές (ενδιαφερόμενα μέρη, εμπειρογνώμονες, αξιολογήσεις προγράμματος, benchmarking).

Στις 13.30, μετά το μεσημεριανό διάλειμμα, χωριστήκαμε ξανά σε 3 ομάδες, επιλέγοντας ο καθένας ομάδα μέσω της εφαρμογής Mentimeter, με θέμα συζήτησης τα ΕΑΔ και τη συνεργασία στην πράξη και έμφαση ανά ομάδα σε:

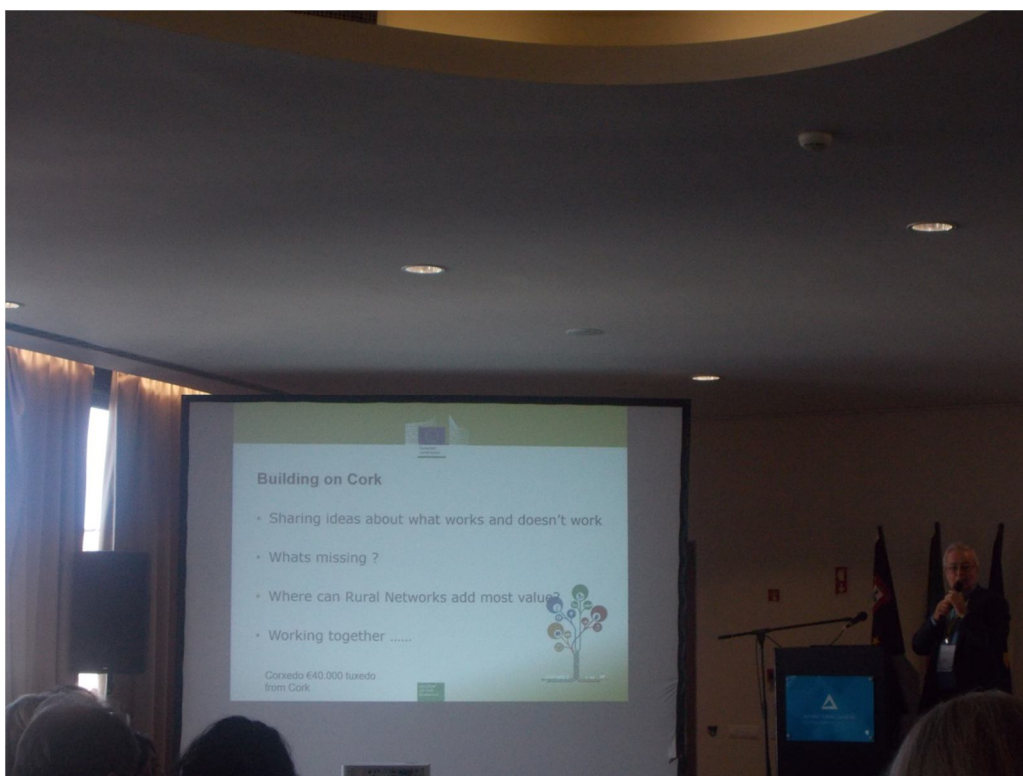
- Ομάδα 1 – Υποστήριξη καινοτομίας
- Ομάδα 2 – Συνεργασία με παραγωγούς

- Ομάδα 3 – Άλλες συνεργασίες, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβουλίας LEADER/CLLD

Επέλεξα και συμμετείχα στη 2η ομάδα – Συνεργασία με παραγωγούς. Μερικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τις ομάδες είναι τα εξής:

- Είναι σημαντική η εφαρμογή πρακτικών rural proofing* και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από τα κέντρα σχεδιασμού και αποφάσεων.
- Ανταλλαγές – επισκέψεις με άλλα Κράτη Μέλη (ΚΜ).
- Συνεργασία με ΟΤΔ για την παροχή συμβουλών και προσέλκυση επιπλέον χρηματοδότησης.
- Στήριξη στις ΜΜΕ των αγροτικών περιοχών, όχι μόνο σε αγρότες.
- Βελτίωση επικοινωνίας των στόχων και οραμάτων.

Στις 15.30 ξεκίνησε το τελευταίο μέρος της Συνάντησης, που αφορούσε τη Διακήρυξη Cork 2.0. Ο κος Paul Soto του ENRD Contact Point με τη συμμετοχή της κας Sofia Bjornsson του Σουδικού ΕΑΔ παρουσίασαν τα βασικά σημεία της Διακήρυξης, τι πηγαίνει καλά και τι όχι με την επεξεργασία των σημείων, ζητώντας τη συνεισφορά όλων των ΚΜ στο «χτίσιμο» της πολιτικής πάνω στη Διακήρυξη (μας μοιράστηκε έντυπο με θέμα Cork 2.0 Action Plan v. 3/17).

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για το Cork 2.0, οι κ.κ. Juha-Matti Markkola από το ΕΑΔ Φινλανδίας, Ed Dyson από το Δίκτυο του Αγγλικού ΠΑΑ και Alistair Prior από το ΕΑΔ Σκωτίας μίλησαν για το rural proofing*, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι πρέπει να εισαχθεί σε όλα τα επίπεδα – από το Υπουργείο έως τους αγρότες – η Μ. Βρετανία ήδη το χρησιμοποιεί,

Δόθηκε τέλος πάλι το βήμα στον κο Juha-Matti Markkola που ανακοίνωσε και προσκάλεσε τους παρευρισκόμενους στη Συνάντηση του ENRD το διάστημα 26-29 Ιουνίου στην Φινλανδία, που ταυτόχρονα γιορτάζει φέτος τα 100 χρόνια ανεξαρτησίας της. Προτάσεις/ιδέες για τη συνάντηση μπορούν να υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους στο www.viima.com.

Με τη σύντομη παρουσίαση – αποχαιρετισμό (5 things we learned!) του κου Michael Gregory του ENRD Contact Point, έκλεισαν οι εργασίες της συνάντησης.

Στις 19.00 μας παρατέθηκε δείπνο από τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ Αζορών στο εστιατόριο της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών του νησιού Σάο Μιγκέλ, το οποίο βρίσκεται στο ισόγειο των γραφείων τους στην περιοχή Ριμπέιρα Γκράντε στα βόρεια του νησιού. Αποτελεί έναν έξοχο τρόπο προώθησης των τοπικών προϊόντων και κουζίνας των Αζορών που προτείνεται ιδιαίτερα στους τουριστικούς οδηγούς, μάλιστα βαθμολογείται με 4,5 στα 5 στο tripadvisor.

Σε διαλείμματα των εργασιών (networking) συζητήθηκε το θέμα του generational renewal, το οποίο συνεχιζόταν από προηγούμενες εκδηλώσεις, αφορούσε κυρίως στην εκπαίδευση των νέων αγροτών και για το οποίο υπάρχει ανάμεσα στις παρουσιάσεις της Συνάντησης μία της Μονάδας Υποστήριξης του Βαλονικού Αγροτικού Δικτύου.

3^η ημέρα – 17/3/2017

Η τελευταία ημέρα περιλάμβανε επισκέψεις. Με πούλμαν επισκεφθήκαμε τον Συνεταιρισμό Profrutos, στα θερμοκήπια (επισκέψιμα) του οποίου καλλιεργείται ανανάς για την τοπική αγορά και για εξαγωγές και αργότερα τις καλλιέργειες τσαγιού (μοναδικές σε Ευρωπαϊκό έδαφος) και τις εγκαταστάσεις της Chá Gorreana, που λειτουργεί και παράγει

τσάι από τον 19^ο αιώνα. Στις εγκαταστάσεις διατηρούνται τα σχεδόν εκατονταετή – Αγγλικής προελεύσεως – μηχανήματα επεξεργασίας (με ξήρανση ή με ατμό), τα οποία χρησιμοποιούνται ακόμη (η εταιρεία μπορεί και παράγει μόνη της το ηλεκτρικό ρεύμα για αυτές τις μηχανές, που λειτουργούν με τάση 110 V!), ενώ υπάρχει πωλητήριο και χώρος καφέ. Και οι δύο περιπτώσεις είναι ενδεικτικές της ισορροπίας που φαίνεται ότι έχουν πετύχει στις Αζόρες μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης και γεωργίας.

Ο Κινέζος Λάου – α – Τενγκ, που πήγε στο Σάο Μιγκέλ των Αζορών τον 19^ο αιώνα για να διδάξει τον τρόπο καλλιέργειας και επεξεργασίας του τσαγιού (ένας γεωργικός σύμβουλος της εποχής!)

Συμπεράσματα/προτάσεις

- Οι υπηρεσίες γεωργικών συμβουλών στα ΚΜ παρουσιάζουν αρκετές διαφορές στη δομή και στην αποτελεσματικότητα, με συνέπεια τις διαφορετικές δυνατότητες υλοποίησης του Μέτρου των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών. 90 από τα 112 ΠΑΑ των ΚΜ έχουν επιλέξει το Μέτρο, μεταξύ των οποίων οι Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα έχουν τους μεγαλύτερους προϋπολογισμούς. Χώρες με «καθιερωμένα» Συστήματα Παροχής Γεωργικών Συμβουλών όπως οι Αυστρία, Σκωτία, Αγγλία, Φινλανδία έχουν ήδη ξεκινήσει την εφαρμογή του Μέτρου, ενώ άλλες όπου τα Συστήματα είναι πιο κατακερματισμένα ή ανοργάνωτα έχουν πιο πολλές δυσκολίες (Πορτογαλία, Ιταλία).
- Εκπαίδευση/ενημέρωση – συμβουλές – καινοτομία αναδεικνύονται σε υψηλής σημασίας δράσεις για την επιτυχία και εμβάθυνση των προγραμμάτων. Η δικτύωση (ΕΑΔ, ΕΙΡ Agri, ENRD) είναι απαραίτητη για τη δημιουργία δεσμών μεταξύ αυτών, για το συντονισμό και την συγκέντρωση ιδεών.

- Σε αυτό το πλαίσιο κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η σύσταση μιας ΘΟΕ στο πλαίσιο του ΕΑΔ από εκπροσώπους των Μονάδων Κατάρτισης, Γεωργικών Συμβουλών και Καινοτομίας της ΕΥΕ ΠΑΑ (και περαιτέρω εμπλουτισμό της στη συνέχεια), ώστε να συντονιστούν αποτελεσματικότερα για την επίτευξη των στόχων τους.
- Τα ηφαιστιογενή και εύφορα νησιά των Αζορών, είναι παράδειγμα για μια μορφή αγροτουρισμού, αφού διαθέτουν ικανή γεωργική παραγωγή, με ποιοτικά προϊόντα (ανανάδες, πεπόνια, μπανάνες, γαλακτοκομικά, βόιο κρέας, κρασί κ.ά.) που βρίσκει εύκολα ο επισκέπτης, επισκέψιμα αγροκτήματα, πολλές προτάσεις για δραστηριότητες σε φυσικό περιβάλλον (ποδηλασία κ.ά.) και ήπια τουριστική εκμετάλλευση.

Όλες οι παρουσιάσεις της Συνεδρίασης και άλλα αρχεία είναι αναρτημένα στη διεύθυνση https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/7th-nrns-meeting_en. Στην ίδια διεύθυνση θα αναρτηθούν σύντομα και τα επίσημα συμπεράσματα.

* Περί rural proofing από την Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2009/C 175/07) – Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η ανάγκη ανάληψης συντονισμένης δράσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών στις αγροτικές ζώνες, ειδικότερα στα νέα κράτη μέλη»:

Σημείο 1.15:

The possible introduction of "rural proofing" on a wider scale should be considered, as a method of studying the impact of specific legal or policy solutions (e.g. relating to education systems or public procurement) on rural areas. / Σκόπιμη θα ήταν η εισαγωγή, σε μεγαλύτερη κλίμακα, ενός μηχανισμού που ελέγχει με ποιον τρόπο η μία ή η άλλη νομική ρύθμιση, χωρίς άμεση σχέση με τις αγροτικές περιοχές αλλά σε τομείς όπως η εκπαίδευση ή οι δημόσιες συμβάσεις, επηρεάζει την κατάσταση στις αγροτικές ζώνες.

Σημείο 7.11:

Nonetheless, the possible introduction of "rural proofing" on a wider scale should be considered, as has been applied in certain Member States. This mechanism would involve analysis of how particular legal solutions (not directly connected with rural areas, in fields such as education or public procurement) affect the situation in rural areas. It is also vital to ensure that such assessments are carried out with the involvement of civil society organisations. / Αξίζει ωστόσο να εξετασθεί η δυνατότητα θέσπισης, σε ευρύτερη κλίμακα, του μηχανισμού ελέγχου της συμμόρφωσης των μέτρων με τα συμφέροντα των αγροτικών περιοχών, όπως συμβαίνει σε ορισμένα κράτη μέλη. Η βάση στην οποία θα μπορούσε να στηριχθεί ο μηχανισμός αυτός συνίσταται στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η μία ή η άλλη νομική ρύθμιση, χωρίς άμεση σχέση με τις αγροτικές περιοχές αλλά σε τομείς όπως η παιδεία ή οι δημόσιες συμβάσεις, επηρεάζει την κατάσταση στις αγροτικές ζώνες. Θα ήταν επίσης εξαιρετικά σημαντικό να εξασφαλισθεί αυτή η αξιολόγηση με τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Βλ. <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-corkplus20> και <https://www.tillvaxtanalys.se/in-english/publications/pm/pm-working-paper/2016-10-05-rural-social-policy-and-rural-proofing---in-finland-norway-great-britain-and-canada.html>

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2017

Ο συμμετέχων

(υπογεγραμμένο)

Θανάσης Θεοδωρόπουλος

ΕΥΕ ΠΑΑ – Μονάδα Παροχής Γεωργικών Συμβουλών